

Kuulustuse Hinnad:
 Kuulustuse kühjel 3 mtl. / mfm
 Eftimefel 5 "
 Eftime. kühjelde 6 "
 Rohaostime. kuulustused 75%
 odavamad.

Krautibönd, mit alle Aße Klep-
 tuspögn, ja tarvitamata (idä-
 mad, alaf et hoita. Suuremad
 kretatönd fadestafte ainult füs
 tagafi, fuf (olefse mnt laafaf.
 Kretatöndel pead faarfa kilefse
 nimit ja avarise af oimaf.

XIII aastatail.

Leedu ja Soome pöördusid Balti-Bene konverentsilt.

Sõgu ajaloolise arenemise kõigi seisuko-
 halt, mis rahvaelstajate puutumatuks kii-
 mus läbi teinud, näib aga loomulik ja aru-
 saadav olevat, et kui juba parlament for-
 tsuiseks on teinud, et tema liige wabasta-
 taks wahi alt, siis seda otse-
 ta austata tuleb ja täita. See
 mõte on põhiseaduse paragrahvide alu-
 taamises ja seletamises on esjind, siis
 riigikohus warsti õige arusaamise järele ja-
 tule. Rahweseba tuleb ainult, et igei ni-
 tähtsates küsimustes, kui kõne all olew kü-
 simus, wastawad asutused ja wabastad mitte-
 küllalt kiirelt et töötä.

Moskva lehed toomad Tšibitšerini ar-
maariseid Genua konverentsi puhul.
Tšibitšerini ütelnud muu seas:
Wene delegatsioon saab ultimatiivide
leidma Wene nõukogu riigitorra ja Wene

London, 27. märtsil. Reuter. Pariisi
 telegraf: Riitriidide välisministrite kon
 ferentsil nõustub otsustatud ettenä
 tud laenu demilitariseeritud alas. Verbaal
 lise ja telegrafilise arutelu järele rändabel
 Euroopi demilitariseeritakse laored. Marm

Rirjastus: „Ureng“
Tallinn.

Riigikogu luba ei ole jeni veel haridus-
ministeeriumilt saadud, sest et Tallinna koo-
limuorloo liidu wõistlustefogu, kelle pool-
se pööratuse palwega, et ta Riigikogu ees
wõistlusi oma peale wõtaks, ei ole jeni weel
wõistlusi omanud.

Warszawi konverentsil tehtud lepingu täielik tekst.

nenbe manemadfi.
(Särameh.)

Wäljamaa teated.

Reedu ja Soome puudutavad Balti-Vene konverentsid.

Romnos, 28. märtsil. ESta. Reedu ei võta osa Riia konverentsist, mis täna algab. Põhjuseks on Poola osavõtmine sellest konverentsist. ERM.

Selsingis, 27. märtsil. Soome valitustele ei ole võimalik osa võtta konverentsist, mis 28. märtsil Riias Wenemaa ja rajariikide vahel Genua konverentsi asjus algab. Soome valitus paneb ette, et konverents Wenemaa ja tema naabrite vahel arabeetasse Genuas, mõni päev enne maailmakonverentsi avamist. ERM.

Soome jootsialistide protekt.

Selsingis, 27. märtsil. Soome jootsialistide meelelaulude erakond pööras nõukogude valituse poole, protesteerides jootsialistide vangistamise, terroriseerimise ja tagajärgede vastu Wenemaal. ERM.

Wilna maakonna Poolaga ühendamise aktus.

Poola ajakirjanduse büroo teatab 27. märtsil. Reedel oli rahvusliste embleemide

Seega kaunistatud Poola seimi soolis seimi pidulil koosolek, mis oli pühendatud Wilna maakonna Poolaga ühendamise aktile. Seim otsustas oma liikmete hulka vastu võtta 20 kaadikut Wilna seimist kuni uute valimiste väljakutsumiseni. ERM.

Seisakord Jirimaa.

London, 27. märtsil. Reuter. Eila peeti Dublinis ära Jiri mahariigi sõjamäe konvent, mis De Valera poolehoidjate poolt toetu oli kutsutud, hoolimata ajutisest valituse teadaandest, et kõik osavõtjad sõjamäest võltsid heidetakse. Nii on siis lõhe Jiri sõjamäes täielik. ERM.

Nõupidamine Jiri asjus.

London, 28. märtsil. Reuter. Täna algab Londonis Briti valituse ja mõlemate Jiri valituste ühine konverents. ERM.

Jiri leping Inglise ülemkojas kinnitatud.

London, 27. märtsil. Reuter. Ülemkoda võttis kolmandal lugemisel vastu Jiri lepingu. Seega astub leping sel nädalal jõus. ERM.

—ooo—

Koolidirektorite konverentsi resolutsioonid.

a) Kooli eetilise distsipliini tõstmise küsimuses.

1) Opetaja kasvatustöö mõju koolis tuleb tõsta: kõik õpetajad peavad olema mitte ainult dotsendid, vaid vähemalt samal määral ka pedagoogid; kõlbline kasvatustöö peab aset leidma mitte ainult usundpetuse ja eetika, vaid kõigil, isegi eelkoolis, aga emakeele, ühiskonnadpetuse, psühholoogia, ajaloo ja koduloo tundidel.

2) Et eeskujul eetilise distsipliini tõstmisel juurim mõju on, siis ei tohi õpetaja ise kuidagi eeskujus olla paheides, mille vastu kool mõtlema peab, nagu alkoholi tarvitamine, suitsetamine jne. Opetaja peab enam aus olema, omi kohuseid tundma ning täpsealt täitma. Opetajal tuleb koolis liituda tööperekas, mida ühendavad ühiselt mõistetud pedagoogilised hirmid ja mõtted. Nende läbikõlmamine õpilastega olgu siidamlik ja õiglane.

3) Opiastel tuleb tõsta lugupidamist inimsoo üldiste heategijate, oma rahva mõlajapaistvate tegelaste, tema vaimliste juhtide, meie riigi loojate, kui ka kõigi isikute vastu, kes ennast kõrgetele paleustele ohverdavad.

4) Koolides on soovitav korraldada 1—2 korda nädalas, võimalikult enne õppetöö algust, lühikesi kõnesid, millel viibimine kõigile õpilastele kohustuslik on.

5) Siemise vormaalse distsipliini peale koolis tuleb isearanis rõhku panna. Tuleb nõuda, et õpilased valitse korralduse eest hoolt kannavad, üksteise vastu viisakad ning vastutulelikud, õpetajate ja ülepea vaimnemate inimeste vastu austuslikud oleksid. Alkoholi tarvitamist, suitsetamist, hahart-mängusid ei või nendele lubada. Pedagoogika nõukogudel tuleb kogu seada kultuur-elu komblike juhtimise õpilastele, valmis-tada nendele järjekindla ning pedagoogiliselt õige käsitlusega vastuvõtmist pinda kõrge-mate eetiliste põhimõtete omandamist ja tõsta koolide kultuurset korda ning ilmet.

6) Siisute vastu, kes meie riigikorda eitavad, kes ennast kõlbustvastast üleval peavad, või ulakuse poole kalduvad, tuleb kõige kindlamal abinõul karistusele võtta. Opetajate kohtadelt tuleb niisugused isikud eemal hoida.

7) Silmas pidades raamatut kõlblist mõju noore lugeja kohta, tuleb raamatukogud peed. nõukogu poolt revideerimisele võtta, täiendada neid eeskujuliku kirjandusega ja kõrvaldada sealt kõlbustvastast sisuga raamatud.

Et saavutada kasvatuseks soodjat ümb-rust, tuleb kooliruumi ehitada tähtsate tege-laste piltide ning kujudega ja muude määri-liste kaunistustega, nagu pilbid, lilled jne.

Koolipidudel ei pea osa etendama mitte ainult esteetiline, vaid ka eetilise moment; nendelt peavad täiesti puuduma kahemõtte-lised tantsud ning etteanded, esinemine eba-viisakas, kombusetunnet haavavast üllikon-nas ja igasugune alkoholi tarvitamine.

8) Eetilise distsipliini tõstmise küsimust ei unuda kool üksi mitte lahendada: tähtis üles-anne selles küsimuses on täita perekonnas, jeltkonnas ja ajakirjandusel. Koolisolek konstateerib, et kooli kasvatustöö mõju hal-vanab ajakirjanduse ebaforrektsed, üldisi jiiidistusi sisaldavad kirjutused ja karrika-

tuurid nende isikute kohta, kelle vastu kool peab usaldust ja lugupidamist kasvatama.

b) Opiaste mõistlikkuse meelelahutuse ees-hoolitsemise punktis.

Peab antama rohkem võimalust õpilas-tele koolis viibida ka pärast tunde ja mõist-likus tegemises aega mõõda jaata (muusika-lised harjutused, mängud, praktilised tööd jne.).

Koolidel tuleb võimalust mõõda mängu-plaatsid kofekti, murupalli ja teiste mängude jaoks korraldada.

Õpilaste meelelahutused tulevad korral-dada õpetajate elamal ja tegelikul osavõttel. Nende korraldamisel koolides peab olema ideeline alus; õpilased loovad ja teostavad selle idea. määra.

Soovitav on, et pidude ja etenduste eel-koolis ja väljaspool kooli käis õpetajate je-letused ja loengud, mis valguistajid pealt-tuulajale etteotsud materiaali.

Koolipidudel tuleb tingimata välja jätta: 1) avalik ja jalajane alkoholistate joofide tarvitamine, 2) õpilaste väljastumine kos-tiimides, mis ei vasta harilikult viisakuse nõuetele, 3) kahemõttelise iseloomuga tantsud ja kupleed. Väljaspool kooli: 1) tuleb kor-raldada kinoetendusi õpilastele, kas iseseis-vast või kooskõppele kinomanikkudega, ja keelata käimine teistel etendustel, 2) tuleb keelata viibimine õpilastel väljaspool kooli, kus tulevad ette joomine ja eelpool nimeta-tud kahemõttelised etteanded ja tantsud ning mõivad juhtuda kahelele.

Õpilaste meelelahutuste väärtuse, eetili-se ja esteetilise mõju tõstmiseks, tuleb kooli-des intensiivsemalt laulu, muusikat, sporti, riitmilit mõimlemist, ilusaid jeltkonnamän-gusid, elavate piltide seadet, matšefat defo-reerimist, isearanis deklamatsiooni mõimet edendada, et seeläbi pidude eestamade jaoks häid harivaid aineid saavutada. Opetajad peaksid koolipidudel rohkem oma kaasabi nendele väärtuste tõstmiseks avaldama.

Arvestes mõttes, et meil praegusel ajal äärmiselt suur kooliruumide puudus on, mille tagaj. pea kõigis linnades koolimaja-des kase ja ikegi kolme vahetusega töötataf-se, ja leides, et koolipidude kasvatuse ja ha-riduse kui ka muu mõistlikku lõbu eest pä-raft koolitööd hoolitseta tuleb, tunnistas koolisolek tarvilikust, et koolimajade ehitami-se seadusele punkt üles võetakse, mille järele riigi poolt 1922. aasta jaoks 100 miljoni ehi-tusfondi määratakse.

Tunnistatakse hädatarvilikust noorfoe hea kirjanduse muretemise eest jüstemaati-line hoolendamise.

Koolivalitustele peavad 1) korraldama õpilastele kättesaadavate hindadega kont-ferte ja näitendib, kus õpilased paremaid kunstiteoseid nähtida võiksid, 2) muretema kinoaparaadi ühes õpilastele kohaste filmide-ga, mida iga kool võiks footvi järele kahtu-da. Koolipidudest tuleb eeskätt footvitada need, mis kannavad koguist laadi.

Opetajad rikastamisteks ja üldkultuuri-listeks otstarveteks tuleb võimalikult varsti kunstimuseumide asutamisele ja kunsti-teostega varustamisele asuda (See resolut-sioon mõeti 6 hääle enamusega vastu. Et aga suurem osa kooliõpilastest küsimuse liig laialdajeks pidaks ja erapooletuks jäid, siis mõeti ka pärast hääletamist maha, arvates

Riigifogu

koosolek 28. märtsil 7. 5 p. l.

Juhatab abiesimees R. Wirma. Riigifogu juhatusel on mahariigi va-litustelt teadaanne tulnud, et Rkl. Paula Järve on mõimata vangistusest vabas-tada, sest tema asi on juba sõjaringkonna-kohtu käes. Valituse teadaanne on kiire-s lorras koosseisu komisjonile läbiwaata-miseks antud.

1. jalaväepolgu ohvitseride fogu on polgu aastapäeva puhul Riigifogule termi-tustelegrammi saatnud.

Rahaministeeriumi koosseisu ja palga-määrade mündatuse seaduse ja asunikkude ehituslaenu seaduse tekst kinnitatakse mõne-de muudatustega.

Eluforterite ehituslaenu sea-dus 2. lugemisel.

Aruandja J. Saindner: Riigifogu poolt anti selle seaduse § 3 komisjoni ta-gasi selleks, et laenu kustutamise põhitingi-mised seaduses ära tähendataks. Rahaaasjan-duse komisjonis töötati vastavab para-grahmid välja. Need paragrahmid ei sijal-da jeda, mis piirajalist laenuseadusest peaks nõudma. Põhitingimised ei kindlus-ta täieliselt laenuaajaid, sest kui nüüd raha-furs piffamööda tõusma hakkab, nagu ta viimasel ajal on tõusnud, siis on laenuaaj-ga sunnitud, laenu, mis ta odavamata raha-ga on saanud, tagasi maksma rahaga, mis juba kallim on, ilma et ta ise jeda tähelegi paneks. Rahaaasjanduse komisjon arvab, et jeda küsimust ei saagi praegusel ajal la-hendada, vaid selleks peab tarvilikul korral eriseadused välja andma.

Seadus võetakse 2. lugemisel vastu.

Rkl. kommunist Arnold Sommerlin-gi otustustakse 40 häälega 25 hääle vastu vangistustest mitte vabastada.

Summerling oli üs aktiivsematest Ges-ti kommunistidest. Mure sead organisceeris ta noorproletaarlaste ühingu, mis kinni pandi.

Ehituspaavaltituse ja tehni-lise ehituskomitee jleministeeriumi alt teedeministeeriumi alla ülevõtmise sea-dus võetakse 1. lugemisel vastu.

Nende asutuste ülevõtmine on ette vde-tud otstarbekohasuse ja kulude kofuhoidmi-ie mõttes. Valituse poolt on esinetud ka-tvaga, mille põhjal tehnilised asutused, mis laiali paistatud, teedeministeeriumi alla koondada tulevad.

Seadus maaseaduse § 1, märkus 1, punkt 2 muutmise kohta

— Rkl. S. Kochi, G. Stadelbergi, M. Bodi ja W. Regoldi etitis — antakse maakommis-joni läbiwaatamiseks.

Põllutöölise tövaja ja palgaolude korralda-mise seadus.

Aruandja A. Schulbach (töerak.) näitab nende puuduste peale, mis seaduse-eelndul on ja mis jeda vastuvõtmataks teemad. Egitatud eelndu on mitmes osas vastolus juba maksma 1. nov. 1921. a. sea-dusega, mida aga isefektsid ja kommuni-stid endiselt maksma tahavad jätta. Gult paragrahve on uues eelndus maksvast sea-dusest maha kirjutatud, nii et Riigifogul tu-leks neid uuesti ümberhääletama hakata, milleks aga mingisugust tarvidust pole.

D. Riigand (rahvamerak.) tähendab selle peale, et seaduse-eelndu erikomisjonis siisulist arutatud. Nõudmised on selles eelndus tagabasti suuremad kui üheski jega-komisjonis jeni egitatud. Töölise määra-ta jääb, misjulgust palga ta mõtab, kas na-tuuras või rahas, töölise, kui jeda enam tarvis ei ole, ei või lasti lasta jne. Gel-

protokollide juure, kuma ettepanija protesti siise andis).

Wastu võetud üldistathtuse-ga anti ette: 1) Kus kõigil koolide lõpetajatel ei ole võimalik keft. või kufekooli pää-jeda, tulevad neis kohtades korraldada mõist-lusekamid.

2) Tuleks hoolitseta, et eesdiguks antaks vaimilistelt tiijedamatele.

3) Tuleb hoolitseta, et linna ja maa alg-koolide lõpetajad ühtewiisi ühesugustesse tin-gimustesse paigutatafse.

4) Tuleb kõigiti hoolitseta, et vastuvõt-mine oleks peaaajalikult kevadel juba lõpu-likul kujul ja siigisel tuleks mõistlus ainult kevadel ülejäänud vabade kohtade peale.

5) Nõudmised mõistlusekamitel olgu ko-futõlas algkooli õppelamade, isearanis selle seletuskirjadega.

P. S.

nõu on täiesti vastuvõtmata.

J. Piiskar (ijef.) leiab, et seaduse-eelndu vastu ei ole tema vajaduse ega te-mas egitatud normide suhtes siisulisi vastu-waidlusi tehtud, vaid on püütud eelndu ainult normiliste keerdakudega tagasi lii-kata. Teeb ettepaneku, eelndu 1. lugemisel vastu võtta.

Gääletamisel liikatafse eelndu tagasi. Kommunistlike rühma etitis tövta töölise kinnitamis - seaduse väljatöötamise kohta, mis nõuab, et Riigifogu enne laiali ei lähe, kui tähendatud seadus väljatöötatud, liika-tafse tagasi.

Riigi 1922. a. eelarve 2. lugemisel.

Arutusele tuleb sõjaministeeriumi eel-arve.

M. Martna (sof.-dem.): Sõjami-nisteeriumi eelarve on ligikaudu kolmas osa terve riigi kuludest. Sõjaministeeriu-mi eelarve seati eialgsest 2 miljardi 200 miljoni marga peale kofku. Sellest on efi-mene komisjon juba 600 miljoni maha tõmmanud. Olguigi, et komisjon mõima-litu leidis olevat, iise kolmandama osa maha tõmmata, jäi sõjamõgede ja sõjami-nisteeriumi kofseis samaks, mis ta oli.

Sõjaministeeriumi eelarvet mõiks veel palju kärpida. Kanteleilulud on suureb. niijama ka trükitööde kulud. Sõjamäe ter-vishoiu valitus on koosseisu poolest riigi tervishoiuvalitusest, kellel palju suuremad ülesanded, märksa suurem. Ta on mõitese ministeeriumi larnane ja läheb liig kalliks maksma. Sõjakohtud on meil kallimad kui mujal.

Sõjaminister J. Soots: Sellest ajast, vi eelarvet hakati arutama, on rõä-gitud sõjaministeeriumit ja tema suurtest kuludest. Arwan tarvilikuks selgitada põ-himõistet, misparast meie sõjamõeline orga-nisatsioon niisugune on, nagu praegu ja nii palju maksma läheb.

Eitets on Gesti geograafiliselt larnajes seisufohas, kus määga tihti paljude rahmas-te hirmid teravalt on kofku pörganud ja Gesti sõja tallemaaks teinud. Gesti maho-riif peab kõine pealt toetama ennast oma käewarre peale, f. o. oma sõjavõe peale. Meid tuldi vababuseja ajal aitamata ainult fiks, kui me ise suutime end piisti ajada ja ise sõdima mõitine hakata. Tähele panes, et meie riik on mõife ja ta sõjavägi abfo-luutjelt mitte suut ei ole, siis ainult oma käewarre peale toetada on mõhe ja sellepär-raft on maha naabritega liitu heita, et mõi-malik oleks iijifelt sõjaväge wõhendada. Kõif ei ripu siin ära meie haast tahtmiselt waid ka naabrite vastutulelikkusest.

Mis puutub sõjamõelisesse organisatfioo-ni, siis näitab ajalugu, et miilits ei jduu alalise wäega mitte sõdida. Miilitsad on ajutanud need riigid, kes olid teistfugustes tingimistes, kas olid nad rahmushahelifelt kindlustatud, et nad kellegi hirmudega ei ole seotud. Meid miilits ei rahuldanud. Wabariigi valitus jäi selle süsteemi juure kindlaks, mis juba ennemalt oli vastu mõetud, nimelt sunniviisi mobiliseerimise juure. See süsteem oleks mõit meile kõige otstarbekohasem selle poolest, et sõja ajal meie mõime mobiliseerida terve oma rah-wa, nii palju, kui nendest sõjariistu mõimab kanda.

Et see süsteem kallis on, siis mõiks te-da odavamaks teha kahel teel: kas wõhem noorimehi teenistuses ptdada, või teenistu-se aega lühendada.

Misjugune nendest Gesti riigile kohane, selle kohta tuleb Riigifogul lõpusõna ütelda. Meie riigikaitse aparaati on soovitatud kofku tõmmata. Seada on katkitud teha. Mõnes kohas on selles asjas edu olnud, aga sel määral, nagu jeda kawatsevad mõned teha, on jeda mõimata läbi wiia.

Sõjavõdes valitseb kindel distsipliin. Promofaatorid ei leia poolehoidu. „Wälme“ agitafioon on küll halvawalt mõjunud, kuid valitus on „Wälme“ lõpetamise küsi-muse juba kohtuminiitriile otustada annud.

1. diwiisi kurlitarnituste kohta efinet ministeer lähemal ajal Riigifogule seletuse-ga.

Muulafed teenivad Gesti sõjamões sõja-mõeliste teadmiste pärast, sest Gestiil on wõhe hästi haritud ohwitserifid. Muulafed wabastatafse, kui nende asemele mõib eetta-panna.

Koosolek lõpeb kell 11.40 min.

—ooo—

Rahvamajandus.

Tööstusenäituse ootel

Juba toomad väljamaa lehed teateid ja kuulutusi, et Lätis ja Soomes tööstusenäitused suvel ära peetakse, Eesti näituse kohta aga ei ole veel kuskil mujal juhtunud teateid nägema kui ainult Eesti ajalehtedest.

Läinud aastal, kui Tallinnas põllumajandusline ja tööstusenäitus ootel oli, käis Saksa lehtedest teade läbi, et see näitus pidamata jääb. Keegi ei lükanud seda teadet ümber, aga näitus peeti ära.

Ei olnud läinud suvel peetud näitus ega ole tänavune ainult kodumaalaste tähelepanu äratamiseks korraldatud. Sellepärast tahaks väljamaa lehtedest näituse kohta väikseid teateid lugeda. Pilemalt ei ole praegu maja sellest kirjutada.

Lääne-Euroopa transiit läbi Eesti — Benemaale veerurariikuv jooksul.

Läinud kuu jooksul on saadetud läbi Eesti — Benemaale kaupade järgmiselt: Lõuna- ja maitseaineid — 865.679 punda, nende hulgas nisu — 243.960 p., kaeru — 57.660 p., ube — 41.463 punda, jahu — 357.222 p., suhkrut — 78.484 p., heeringaid — 178.962 p. ja kondenseeritud piima — 7936 punda. Rõdige rohkem neist kaupadest on saadetud Inglismaalt — 339.424 p., siis Saksamaalt — 254.761 p., Norraalt — 178.962 p. ning Danzigist, Hollandist ja Rootsist vähemal arul.

Jalandsu on saadetud Inglismaalt 8100 p., paberit — 2185 p., metallist ja metallkaupad — 55.333 punda, kõige rohkem Saksamaalt, elektrikaabelid (Saksamaalt) 1886 p., kivisüsi, kofei, õlid, rasvad ja nende kaadusi — 35.664 p., peaaegselt Saksamaalt ja Inglismaalt, teeminaid 3298 p. ning jalgakaupa 45.426 p.

Rõdige on läinud kuu jooksul läbi Eesti Benemaale 1.048.734 p. Rõdige rohkem on saadetud Inglismaalt 416.506 p.

Sama aja jooksul on saadetud kaupad, läbi Eesti Benemaalt — Lääne-Euroopasse 51.772 punda. Nimelt — liinaid 30.871 p., kaneeli 5084 p., loomakarvaid 316 p., talleid 2297 p., tulekita kraati 615 p., bensiini 3000 p., majinadli 5767 p., manna ekstrakti 202 p., naftat 827 p., petrooleumi 2663 p. ning mitmeidugi jalgakaupa.

Kommunistlike Vene trükitööstus.

Rubas viisi trükitööstust nõut. Venes on tagasihoidi läinud, teeb Moskva suurtrükitööstade remideerimine selgeks. Remideerimine mõeti seal ülesma rahvamajanduse nõuogu komisjoni poolt ette. Nagu „E. Sh.“ teatab, leidis komisjon, et trükitööstus imelikult palju paberit tarvitav, ilma et sellest paberist trükitöödiks tuleks, siis leiti loid trükitööstades täiesti pundumat inventaar on ära tarvitatud ja tehniline töö korraldamine ei olewat Moskvas veel kunagi enne nii madalal seisnud kui nüüd.

Gals otus, aga ega paremat ei võinud oodatagi.

Saksa marga kurs.

Rubas dollari kurs Saksamaal läinud aasta juulist jaanil on liikunud, näitab järgmine tabel: 1. juulil 75; 1. aug. 81; 1. okt. 124,50; 8. nov. 310; mabal müügil 330; 1. det. 190; 9. jaan. 168,50; 1. märts. 230; 23. märtsil 327.

Mabal müügil oli dollari hind 23. märtsil üle 330; nii siis oli sel päeval Saksa marga odavam kui kunagi varem, sest novembris tõusis dollar kuni 330 marga peale.

Kaubahindade kõrgendamise Saksamaal.

Saksa lehed tunnistavad, et marga kursi langemine viljaturul hinnad segi on ajanud. Viljamüüjad nõuavad hinda rohkem kui maksta tahetakse. Ombusniti hind on tõstetud. Muudugi tuleb, kui marga kurs ei parane, kõigil kaupadel hindade kõrgendamise.

Inglismaa tööstuse kasub 1921. a.

Illepaadet Inglise tööstuse kasude kohta 1921. a. tuues, nimetab „Times Trade Suppl.“ läinud aastat Inglise tööstuse katsumisaastaks. Mitmete suurte ettevõtete aasta-aruanded näitavad seda 1921. a. pu-

hasfatu ei ole palju suurem kui pool sellest summast, mis 1920. a. jaadi. Dividendi jagatuse ¼ osa sellest, mis 1920. a. anti. Nii juuri dividendi mõis ainult sellepärast anda, et tagavara-kapitaali vähe suurendatasse.

Saksa äriaasta põhjusteks peetakse seda, et mitmed maad, kellega Inglismaa kaubitse, maele on jäänud, kõrged tollitariivid müümisel takistavad, mõistlus teravaks on läinud, omamaa nõudmised on vähenenud, raskeid maksud tööstust koormavad ja tõstunud kallid on.

Sõduritele maa-andmine Inglismaal.

Ra Inglismaal antakse sõduritele maa. Põllutööstusministri seletuse järele 1918. a. detsembrikuul jaanil on 17.275 maafoovijat juba maa kätte saanud. Neist oli 15.635 endist sõdurit. 2770 maafoovija jaoks on veel maa juba valmis muretsjetud.

Järi põllumeeste kahju hindade langemise läbi.

Järimaal elab 64% rahvast otse põllutööst. Neistel üksi on hinnad peale 40% langenud. Nii on vähemalt 10 naela sterlingit iga looma pealt kahju saanud, misid on aga 4 miljoni. Sobuste, sigade ja lamaste odavamaks minetu läbi kaotatud summa arvatakse 50 miljoni naelsterlingit suureks. Nii on üldine kaotus üle 90 miljoni naelsterlingit. Poole miljoni põllupidaja kohta tuleb läbisti igapähe 90 naelsterlingit kahju. Eesti marfades oleks see kaotus igal põllumehel ligi 150.000 marka.

Ega seda kaotust nii ei rehtendataks, kui ei oleks loomade väljavedu takistatud.

Selweetsia välislaubanduse vähenemine.

Selweetsia välislaubandus on, nagu Saksa lehtedele teatatakse, 7½ miljardi frangi pealt 4 miljardi frangi peale vähenenud. Viimasel rahuaastal oli ta 3,3 miljardi frangi.

Ühisriigid ja Austria mõlg.

A. Ühisriikide lenat on hiljuti otsuse teinud, millega Austriale laenu 50 miljoni dollari tagasihoidmine 25 aasta peale edasi liidatakse.

Prantsusmaa välislaubandus.

Tänavu aasta esimesel kahel kuul on Prantsusmaa 8.384.678.000 frangi väärtuses kaupad sisse vedanud ja 3.492.053.000 frangi väärtuses välja jaatnud. Nii sisse kui väljavedu oli väiksem kui läinud aastal jellamal ajal.

Jaapani välislaubandus

on 1921. a. 1½ miljardi jeni vähenenud, sissevedu ja väljavedu ühemõrra.

Maailma kullatagavarast üks kolmandik ühisriikides.

Ühisriikide uus rahadirektor on teatanud, et kõigeft maailma kullatagavarast üks kolmandik osa ühisriikide käes on, nimelt 3 miljardi dollarit. Sellest on 260 miljoni dollarit raha ja muu kullatagande kujul.

Soovitakse osta ehk rentida Kalaranna lähedusest — —

suuremat krunti

(üle 300 ruutsülda),

laduruumidega ehk ilma. — — —
Pakkumised saata Kaupmehe uulits nr. 15, krt. 4, Meier. Isiklikult rääkida kella 4—6 õhtu. —

Wäike märkus.

Ümber paar nädalat tuletati ajalehtede kuulutusteliljed iga päev meele Tallinna kõrgema muusikakooli professori P. Kasmu loenguid aine üle „Muusika ja elu.“ Sellest hoolimata oli esimehele loengule esmaspäeva õhtul mõrdlemisi dike vähe publikumi ilmunud; ehitatud oli peaaegu ainult noorjugu.

Ometi oli loeng nii huvitav ja pakkusid seda illustreerivad näited ürgaja, Hiina, India, Araabia ja m. rahvaste muusikast ning kassaja kirjumuusikast nii palju õpetlikku, et kahtlemata ei-oleks küllalt koju minna tarvitsenud ka see osa Tallinna muusikakooli, teda „Estonia“ kontserthoali juudavald meelitada ainult 35a Kremerid ehk — Shaljanid.

Loodeatavasti näitab Tallinna publikum teise loengu puhul neljapäeval, et teda muusika ei huvita mitte ainult enese näitamise ja teiste vaatamise mahendina, ega aru- kordjete jensatsoonide pakkujana mõne juubeli mõt kaugelt tulnud küllalise laudu, vaid huvitab ka muusika iseeneest ühes tema „igavama“, teoreetilise küljega. Mõlli Pih.

—ooo—

Piim ja piimasaadused.

Prof. Dr. Pharm. Bernard Grewing (Tartus).

(Järg. Waata „Tall. Teat.“ nr. 66).

1. Piima koostis, omadused ja piima termi- tamine toiduna ja tehniliste saadustena.

2. Piimafuhtur kuulub söehüdro- ratide liiki, mis seeläbi eralduvad, et neis peale süsiniku ta happnitu ja veinitu on ja nimelt samasuguses vahetorras kui vees.

Piimafuhtur leitakse peaaegselt ai- mullist piimas ja teda valmistatakse sel teel, et piimavedelikku, millest munavalge mäl- ja vedetud, ära aurata lastakse. Piimafuht- rut raffineeritakse sel viisil, et ta soojas vees ära sulatatakse ja kristalliseerida las- takse. Puhastatud piimafuhtur on värvita valkavalget kristallid 1 molekulil kristallveega, mis ära aurab, kui fuhtur 100—140° C. järele pikkamisi kuumaks ae- daksse. 170—180° C. kuumuses muutub pii- mafuhtur pruuniks wormita pandaks — laktaforamellit. Piimas algab niisugune karamellamine juba siis, kui piim 70° C. järele kuumaks aetakse. Teda mõis seeläbi määrata, et piim enim mõi vähem natuke pruuniks läheb. Piimafuhtur on vees ras- ke sulama. Ühe osa piimafuhtur sulatami- seks on 2,5 osa keeva ja 6 osa külma vett tarvis. Sulatisel on natuke magusat mai- ku. Puhas pärm ei aja piimafuhtur sulat- tist käärima, küll aga algab teatud baktee- riade mõjul alkoholiline käärimine. Sobu- septimaist tehtud „kumõssi“ ja lehmapiimaist valmistatud „kefiiri“ lastaksegi nii kääri- da. Seejuures on ka veel teised pistelutab tegavad. Teatud seltsi bakteerid, piima- bakteerid, kääritavad piimafuhtur pi-

mahappeks. Mõned bakteerid muudavad ta seejuures otjeteed piimahappeks, kuna teised vähemal hulgal formaalgaadusi, nagu söehapet mõi seda ja alkoholi tekitavad. Et piimahappebakteeriaid igal pool ja dike suu- rel hulgal leidub, siis pöördumad nad hõlv- jasti piimasse ja et piim neile hea toidu- allik on, siis rohkemad nad seal väga ruttu ja teevad piima hapuks. Piimatali- tuses ei ole hapupiima suuremalt jaolt tar- vitatav ja sellepärast peab abinõu leidma, mis piima enneaegset kottumist takis- taks. Rõdige lihtsam ja kindlam abinõu on piima umbes 12° C. järele külmaks teha, sest et piimahappe bakteerid selles soojuses enam eluavaldusi ei näita. Sel viisil ei ole aga käärimistekitajad ära hävitatud ja piim hakkab jälle hapuks ja kofu minema, kui ta soojaks läheb. Kaputamine algab juba, kuigi pikkamisi, 15° C. järele sooju- ses, läheb seda kiiremini, mida suurem soo- jus on, ja tõuseb 30—40° C. järele, sooju- ses kõige suuremasse hooles, et siis aegamisi väheneb ja umbes 45° C. järele) hoopis seisma jääda. Selles soojuses surevad pii- mahappebakteerid ära ja sellepärast on mõimalist piima neist seenekesti vabasta- da, kui piima üle selle kraadi kuumaks aja- da.

Piimafuhtur tarvitatakse lastepiima valmistamiseks, arstirohtudeks ja piima- happe tegemiseks. Viimast tarvitatakse teh- niikas. Saksamaal tarvitatakse mõnest ajast jaadi piimahapu lupja küpsetamispulbrit.

Suurem jagu piimas olevat piimafuht- rut (sõdetakse) labjas piimas ja piimavede- likus mofikatele ja sigadele.

4. Piimafuht. Selle all mõeldakse kumõssilist pulbrit, mis järele jääb, kui

piim ettemaaltikult ära pöletada. Piima- hul on alkoholiline (lehelise) vastumõju (reaktsioon) ja kui teda happena buudutada, siis tekib söehapet. Tuhas leidub metalli- ve-laalumi, magneesiumi, natriumi, kaltsiu- mi ja raua ühendust floori, vaskorihappe, väävlihappe ja söehappega. Söehape tekib arvatavasti alles siis, kui piima lämmasti- ku-wabad osad ära pöletatakse, ja ka väävli- hape on viist ainult väävliit sisalduvat ka- feini arapõletamise produkt. Sellepärast oleksid piimas ainult kroommetallid, fos- faadid ja kfitronihappeoolad olemas. Kfit- renthape on, nagu juba varem nimetatud, alaline piima osa. Lubjafosfaadid etenda- mad neis soolades iseloomilist osa, niipalju kui nad imemise loomale luude kaswami- seks materiaali annavad. Sulavate lub- jafosolade mõi koguni üleilidse sulavate soo- lade olef piimas on tarvilik, et piim juus- tulaabi läbi valguks läheks. Et dike kuu- maks actud piima juustulaabi kofu ei aja, siis tuleb see sellest, et sulavate lubjafosolad kuumakajamise läbi sulamata olekuse on müidud. Piim hakkab jälle kofu minema, niipea kui niisugusele piima sulavaid lub- jafosoladid juure lihtatakse, mõi kui sulamataks läinud soolad uuesti hapete läbi üles sulatatakse. Soolade hulk on mitmeidugustes piimades muutlik, ehk küll kitsal määdul, ja kujuneb toitmise, lüpsiaja ja looma ter- mise seisulorra järele.

Piimawead. Peale piima peaofade ja nende olluste, mis piimas vähemal hul- gal olemas, mõis piimas mõnikord iseloomilisi omadusi tähele panna, mis kas kofe pärast lüpsmist, mõi aga alles pikema seismise järele nähtavale tulevad.

Viimast seltsi piimawiga tuleb alati tea-

tud alamat seltsi seenekesti tegemuseft. Soo- pis teistfugused on „verine piim“, „litma- ne piim“, „soolane piim“, kui lehmad udu- rahagaufi mõi rasteid sifemisi haigufi pöe- wad.

Kolostriumiks nimetatakse seda we- delikku, mis piimalchmade piimanäärmetest esimesel ajal pärast wafikatoomist ja mahel ka enne seda tuleb. Sel wedelikul on kol- lakas, mahel pruunkollakas värv, iselugu- ne terav hais, natuke soolane mail ja ta rleebib. Keetmises läheb ta sagedasti kofu, kuna juustulaap ta peale ei mõju. Spreti- filine kaal on tal väga kõrge ja see sejab 1,046 ja 1,084 mahel. Reaktsioon on mahel hapu, mahel alkaaliline, mahel mõlemad koos. Keemilises koostisus läheb kolostrium loomulikult piimast seeläbi lahku, et temas palju juustuollust, albumini ja globulini, niifama ka umbes 1% tuhka ja väga väike osa suhkrut on. Viimane ei ole piimafuht- fur. Sfeloomulifud on kolostriumis olemad wiinamarjade jarnafed kujul — kolostri- umifehatefed. Süpsist lüpsini muutub kolost- rumi koostis ja 4—10 päeva järele hak- tab loomulikult piima tulema. Et kolostri- umis sulavat munavalget palju on, sellepärast on kolostrium kergefti seedit ja wafika- le esimejeks toiduks määratud. Ka juu- hult tuhafosoladid, mis kolostriumis leiduvad, on noorele loomale väga tarvilikud. Nad mõjuvad õhtu lahitegewalt ja aitavad noore looma soolikaid puhastada. Piima- talituses ei ole kolostrium tarvilamiseks „o- hane. Gestis tarvitatakse teda mõnes Lo- has teedetult mõi küpsetatu“, kaneeli ja suhkrut peale riputates, ja siiafse „terne“ nime all.

—ooo—

Päewauudised.

Dr. F. Al — Eesti ehitajate Soome.

Wälisminister on wabariigi walitsusele ettepanekuga esinenud, et Dr. F. Al Eesti läinudolukorras ehitajate Soome jaoks määratud. Ühtlasi oleks ta Eesti ehitajate Rootsis, Norras ja Daanis.

Tänasel walitsuse koosolekul tulla Dr. F. Al nimega ehitajate küsimus otsustamisele. — or.

Weel saluorganisatsioonid tabamist Tallinnas.

Teatatakse eila mingisuguse awantüristide salikonna kinnipidamist Tallinnas.

Teatatakse eila salikonnas oli Tallinnas wananud adwokaadi abi Hermann Kromel, peale tema on kinni wõetud weel Rudolf Gasselt, endine kapten Weem, leitnant Mäl ja rida wenekeelset, kes olid Eesti, olid Wene kodanikud on. Üleilõhe on arreteeritud 10 isikut.

Kromel oli juba kauemat aega Tallinnas tuntud kui isik, kes oma tööd igale ühele walmis oli pakkuma, kus midagi teenida wõis.

Üleilõhmetatud salikonnas olla oma eesmärgiks seadnud niisuguse „lõõtsalade“ korraldamise, keda siis siit üle piiri Wene-maale oleks saadetud, et koolipõrkeid Wene-maale, prooviteerida. Neid koolipõrkeid oleks heameelega näinud monarhistlikud ringkonnad Saksamaal.

Teiselt küljelt on aga kindlasti teada, et Kromel waga tihebas ühenduses oli nõukogu kommunistide ehitusega, manges nimega salikonnas oli. Wõib järeldada, et selle huiwides dieti Eesti-Wene wabariigi koolipõrgete promoteerimine oleks olnud. Nõukogu Wene walitsusele igatähed näisid „lõõtsalade“ suhtes ühiklaselised teated olemas. Teati isegi, et need „lõõtsalad“ Eesti-Wäti piiri ligidalt üle Wene piiri pidid minema, sinna loondati

Wene wäesajad j. m. Et ole suugu mõt-mata oletamine, et võimalik koolipõrkeid ära oleks saadetud nõukogu walitsuse mitmesuguste diplomaatistide sammude toetamiseks rajariikide wastu.

Arreteeritud õnnekuulde füüdistuse astantse kuuldamast lohtumõlmude kätte.

Eesti saadik Wäti, herra J. Seljamäe.

Eesti saadik Wäti, herra J. Seljamäe on Riigikogu juhatusele küsimisega esinenud, kas ta peab Riigikogu liikme wõitust maha panema, wälisriigis saadikuks olles. Teatatakse keelab põhiseadus Riigikogu liikmetele ära, walitsuse poolt määratud ametites olla. Mõistud komandeerimised ei ole seni mitte niisuguste ametite hulka arwatud, mis wõitust maha panemisele nõuab.

Riigivanema maja ähwardab otsjon.

Meie lehes oli juba waremini märkus, et riigivanema maja ei olnud riigi nimele freposteeritud ja sellepärast endise omaniku wõlauskajal mõimalik oli, talle „aresti“ peale panna. Walitsus maksis kohtu deposiiti summa ja päästis sel kombel maja „aresti“ alt. Wähepeal on aga kohtu endise omaniku wõlauskajale olnud ja täitmiselehele wõlauskajale wälja annud, mille põhjal see nüüd riigivanema maja otsjoni teel tahab ära müüa.

Rudas selles asjas pääseteet leitakse, on weel teadmata. — or.

Standinaawia ajakirjanikkude kongress.

ETA. Selsingis, 27. märtsil. Daani Norra ja Rootsi ajakirjanikkude ühingud on wastu wõtnud tulle, osa wõtta Soomes juunil arwepäewast Standinaawia ajakirjanikkude kongressist.

— or.

Ukeri: leikloolid ref. or. te konvents.

(Sõprusühenduse hra Ruffi referaadid järg.)
Teine küsimus, mis laiali saadeti ankeeti lehes üles wõetud, oli — Kelle jorname tahaksin olla?

Selle küsimuse peale oli waga suur protsent noortest wastuse andmata jätnud, nimelt wastused puudusid 38 protsi, wastused, kus tähendatakse, et ei soowi kellegi jorname olla, oli siiski saadetud 20 protsi, nii et 58 protsi. olid küsimuse lahthet jätanud, kuna 42 protsi. kindlad wastused annud olid. Mõistidest, mis ei soowi kellegi jorname olla, wõis tähendada: „Tahan isegi olla oma jorname olla“, „ei leia enese wäärilist“, „ei jalli kopeerimist“, „tahaks uut inimekonda luua enesest algades“, „olen enesega täiesti rahul“, „teised inimesed mulle korda ei lähe“ jne.

42 protsi. on leidnud siiski eeskujut, kuid selles? Kõige pealt peaks otsima eeskujut, kelle jorname soowitakse olla — muudugi pere-konna liikmele hulgast. Kuid pere-konnas leitud enesele eeskujut ainult 2 protsi. ja siingi langeb eeskujut wõik ema peale, kelle kohta tähendatakse, et emal on palju õnust, et ema on eeskujut oma enastalgawaga tööga jne. Wäiksem osa näeb eeskujut ka isas — tema tubliduse, digluse ja püüdnuse pärast, kuid wende ja õdesid eeskujut üleilõhe ei walita.

Natuke suurem protsent noortest leiab eeskujut õpetajates ja kaswatajates, nimelt 5 protsi. ja siin kõige rohkem koolidirektori-tes. Mõis hinnatakse siis kuni eeskujut mõisteni koolitegelasi? Wastused on waga ühiklaselised ja otsekohele: haritud, alati tavaline isikloomuga, energiline, kategooriline, kindlata tahted, korrekt, hoolas jne.

Weel suurem protsent näeb omale eeskujut Eesti awalikud tegelased — 9 protsi. Kes siin siis eesreks sammud? — Kreup-wald, sellepärast, et püüdnud Eesti rahwale tühja teose, oli suur patrioot, luuletaja, arst jne.; siis Roibus, kes suuri isamaalane ja midagi oma rahwa jaoks korda saanud on, nendele järgneb Fr. Tuglas, kes õpilaste juures waga suures luupidamises, kusjuures põhjustena tähendatakse, et tema töödes on palju kannatust ja hirmu, Eesti geenius jne. Nendele järgneb meie tähtsam poliitika-ja seltskonnategelane Jaan Kõniste, kesle noortest näeb suurt tahted, diget meest ja pealegi head kõnelejat. Siis korbumad nimeid Põhmann, A. Sooma, Jannsen, riigivanem, R. Räs, Kine Lamm, Ernits ja

J. Post. Tähtsam ärkamiseaja tegelane Jõelhof on filmade wahel jäänud ja tema nime ei nimetata üleilõhe. 4 protsi. õpilastest näeb eeskujut ka Eesti kirjanduses ja tema tüüpides, näituseks — „Tinas“ — „Riigihundist“, „Annis“ — „Riigimale maal“, E. Peteroni „Elas“ ja mõnes teises.

Waga suur protsent õpilastest wõtab omale eeskujut ka awalikud mõdraste tegelastest hulgast — 22 protsi. Wäljamäe mõtte-koostajast ja kirjanduses näeb omale eeskujut 8 protsi. ja siin eesküti Sõrastes, sellepärast, et õpetab ennast tundma, sõna ja tegu ei läinud lahku, tark ja arendas inim-konda; Fr. Kieckes, — sellepärast, et oli suurwaim, wabameelne, Rousseau's — tema kaswatuslike põhimõtete pärast. Kirjanik-kudest leitud eeskujut peaaesjalikult Wene klassikalikirjanik, mis seletab muudugi sellega, et õpilased kõige paremini Wene keelt ja Wene kirjandust tunnevad. Siin nimetatakse L. Tolstoi, sellepärast, et tema tark ja liht mees oli, samuti hea hingetund-ja, siis Derrontow'i, kes filmi ironilise iseloomuga, siirlikas ja algupärane kirjaniik, Dostojewski — tundis waimu sügawust. Nendele järgnevad siis alles Gõethe, kes wõis mõelda ja omi mõtteid keraasti wäl-jendada; nimetatakse ka weel Tõfeni, Scha-lespeari ja mõnda teist.

Riigitegelastest leitud kõige rohkem õpi-lasi Napoleon, kes hea administratoor, tõe-tis isamaa ausse, haruldase tahtedimuga, kuulus kui sõjamees ja seisis wäljaspool massi. Kordub ka weel Jeanne d'Arc'i ni-mi, Rodesseller ja isegi Lenin, kes suur orga-nisaator ja liiskonna talus töötaja pidada olema.

Teadusemeestest on kõige rohkem poole-hoidu Edisonil, kes suurem kuulsus, New-ton, kes rajas uusi teid, Darwin, R. Marx ja kogunisti kõige modernsem mees — Ein-stein ei puudu eeskujude kogus. Kaswatus-teadlastest pakuvad eeskujut — Fröbel, Mon-tesjori ja ka Wilho Reima. Kristus on ka hea eeskujut, sellepärast, et läis teiste eest tur-ma ja oli suur inimeste armastaja.

Järgneb küsimus: „Mis wõitaks ette, kui raha oleks?“ Kõige suurem protsent soowib raha ära kasutada enese isik-likust huiwides, nimelt 74 protsi., riiklikes huiwides 18 protsi., wanemate ja õdes ja wendade talus — 8 protsi., 1 protsi. — raha ei jalli üleilõhe ja 4 protsi. — awaldab soowit raha tarwitada revolutsiooniliste taldu-

huste heaks.

Misjagustest otstarbetele soowib aga noortest need 74 protsi. rahast enese huiwides ära kasutada?

Waga suur protsent — kõige suurem — 24 protsi., soowib rahaga edasiõppida, reisi-misele soowitid kulutada 21 protsi., roamatu-kogude murehemisele 5 1/2 protsi. Nendele tarbetele järgnevad wähem aateliid: „Soe-tats mõnusa kodu“, wastawad sagedasti tü-tarlapset, „õstaks talu“, „õstaks riided“, „awaks äri“, „tasuks wõlad“, „raiskaks muu-du“ ja liiskooli linna on koguni wastus: „Sakus maha“.

A. Ruffi referaadid kohta resolutsioonide wastu ei wõetud, maid see sai aluseks ja ma-terjaliks määratud järgmise kuu päewakor-ra punktide: „Koolinoorfoe organisatsiooni

korraldamine õpetajate osawõtmisel“ ja ise-äranis temale järgneva kolmanda päewa-korra punktide tarwis: „Ettilise distipliini tõstmine koolis“.

Konverents lõppes eila kell 8 õhtul. Koolidirektori nimel tänas Tallinna õhtu-keffkooli dir. Sepp haridusministrit arateh-tud kõige ja suure töö eest, mis ühisel jõul läbiwõidud ja tähtsaid tagajärgi Eesti ha-ridusloosele jätas.

Minister tänas direktori ühemeelse jõu-pingutuse ja huiwi eest, mida need koolitöö korraldamise alal ülesandid andud ja awaldas lootust, et lähem tulewik keffkoolide juhata-jaid jälle kogu töö, et rajada neid suuri sihte, mis Eesti rahwuslike kooli aluseks peab olema.

— or.

Tallinna sõnumed.

Uutbe ja troor'meeste liiku-misemäärus. d wäl'atõõtamisel.

Ühe wiimase tulekahju puhul selgus, et praegune autode seisuhoit püütmaja ees mõ-nel juhtumisel otstarbekohane ei ole. Sin-na autopriit on kuurist wäljasõites ühele eraautole peale jooksnud ja jeda wigastanud.

Et jornameid juhtumisi tulewikus ära hoida, on linna 6. jaoskonna poliitilise linna-walitsusele ette pannud, et autode seisu-kohaks määrata plats 1. naitõõgumnaasiumi ees, mis Wene turu teisel jorwal ajub.

Sinna-walitsus otustas küsimuse lahenda-miseks komisjoni moodustada, kuhu ka po-liitilise ehitaja kuulaks.

Komisjoniil tuleb 20. aprilliks autode ja moorimeeste liikumise määrused wälja töötada ja linna-walitsusele ettepanekutega jineada.

Laste hoiukohtade ajutamine.

Praegusel ajal puudub Tallinnas koht, kuhu wanemad selleks ajaks, kui nad ise töö-le lähewad, oma alaealised lapsed saaks hoiu-le anda.

Linna hoiukohtade komisjon, kus see küsimus arutusele oli, otustas ettepanekuga pöörata suuremate tehaste ja wabrikute poole, kas ei oleks wiimased nõus endi töö-liste alaealiste laste hoiukohtade jaoks wab-rikute juures ruumid andma.

Wiimane asjaolu on tähtis just sellepärast, et hoiukohtade awamist takistab peaaesjalikult ruumide puudus.

Teiselt poolt on loota, et Petsh'i töömaja liikideerimise puhul saaksid ruumid waba-newad, mida siis laste hoiukohta awamiseks tahetaks kasutada.

„Wahwaja“ ruumide asjus

on „Wahwaja“ eestseisus linna-walitsuse poole pööranud, paludes majaoomanikule praegu seltsi käes tarwitada olemas maja maha-lõhkumiseks mitte luba anda.

Earnale palwe eesmärgiks on seltsi ähwardawast korterikriisist päästa.

Sinna-walitsus otustab „Wahwajale“ teatada, et jeda küsimust wõib lahendada al-les siis, kui majaoomanik uue maja ehitus-plaanid ette paneb.

Rahy Bageti rinnalaste kodu,

mis hiljuti linna-walitsuse poolt üle wõeti, jätas ta praeguses olukorras wõlgi soowi-da. Ruumid on filmad ja mustad ja tar-witawad sellepärast rutulist remonti. Ra-kodu afukoht — Toompeal — ei ole otstar-bekohane, sest raskesti jalgitel, kui ka emadel on raske lastega maele tõusta. Pealegi äh-wardab kodu ta praegusest ruumidest wälja-tõlmimine, sest ta ajub reformeeritud majas.

Kõige jeda arwesse mõttes otustas lin-na-walitsus 6. linna-jaos rinnalaste kodule uusi ruume nõudada.

Saksa põllupidajad Eesti uai-tu'elt huiwitatud

Saksa põllupidajad on kohalikule Saksa laadikonnale 2.—11. septembrini arwepäewa XX. Eesti näit. kohta järelepärimisi saanud. Nimelt huiwitab wäljamaja põllupidajaid kü-simus, kas wõetaks ka wäljamalt kariloomi, hoiuseid ja põllumajanduse saadusi naitusele wäljamajandusele wastu ja kas määrataks ni-metud wäljamajandusele ka auhiindasid. Arwa-tamasti on lastelastel tung suguloomadele wäljaspoole turgu otstida.

Uue ettemõtte.

A.-i. „Atlantale“ on luba antud Kopli-tan. naeste- ja nõõhmoorikult awada. Wab-riku plaanid on linna tehnikandukogu poolt kinnitatud.

Samuti on graatika ühikusele „Atri“ lu-batud Rial tän. trükituba awada.

Wene turul asuwa kabeti

arakoristamisel, mis teatavasti ühenduses me tramwai-liini ehitamisega, otustas lin-na-walitsus siseministeeriumilt nõusolekut paluda.

Prof. Sadi loeng

on täna, k. 1/9 d. digusteadlaste seltsi ruu-mides (ringkonnakohtu majas).

Kõne aine: Diguste kaitsemine kauban-dus-tõõstusliste ettemõtete aktiivate peale Eesti „De lege lata ja de lege ferenda“.

Caemaläign teated.

Eila jõudsid sadamasse Ameerika aurit „Eastern Crown“, miljaga Ameerika Wene-maa tarwis ja Saksa aurit „Helene Rusa“ jega-kahubaga Stettinist üle Sangõ.

Wälja läksid eila Saksa reisi-jatelaemad „Strasbourg“ ja „Wartburg“ Stettini ja Soome aurit „Poleidon“ reisi-jatega Sangõ. Wiimane jõudis eila õhtul kell 6 Suuropi juures wabaste mette, kuna faks eijneft weel Suuropi juures jadis kinni on.

Neidile jõudis eila Ameerika aurit „Penkly“ 4750 br. tonni, miljaga Wene-maa tarwis. Ingliste aurit „Lynemouth“ wedu-ritaga Wene-maa tarwis ja Wene aurit „Ar-gun“ jitega Wene-maale, wiimane lähew Peterburi.

M. T. T.

Õnnetused ja luitööd.

Pudeliga lõõnud.

Martin Swartson, eluf. Ratussepapi tän. nr. 33, on joobnud olekus sadamas Peeter Meikammi pea pudeliga lõhki lõõnud. R.-i.

Waras tabatud

Rahakoti warguse kohta Amanda Wintilt on juurdusel selgunud, et tähendatud raha-koti on ararõõwinud Ameerika aurulaewa „Tenafly“ madrus Aleksander Dias. R.-i.

Wargus.

Pauline Waldmann, eluf. Ratussepapi t. nr. 15 — 3, teatas, et tema toiduainetekaup-lusest, mis ajub jama majas, 7000—8000 m. raha on arawarastatud. Warguses kaht-lustas Anete Põldmanni 13 a. wana, eluf. Ratussepapi tän. nr. 20, kes ühinda kauplu-sesse oli jäänud. Anete Põldmann andis warastatud raha, 8000 marka, wabatahtlielt wälja. R.-i.

Protokollid tehtud.

Sugo Engmanni peale, kes oma-walilistelt poliitsei 1. jorsti walwe alt lahkus ja elame ajus W. Jorsti maant. nr. 36. — Gonjori tän. nr. 16 — 11, elutsewa Saks Wälmanni teadaandel, et jama majas elutsew Jeliz Raag, tema kallale tunginud ja teda peka-nud. — Rõrdniku Wõimanni teadaandel, et Wabritu tän. nr. 5, kort. 5 elutsew Johan-nes Tigan poliitsei kohta kaawawaid sõnu oli ütelnud. R.-i.

Ilatus.

Protokollid tehtud: Artur Wilkes'i, Jaan Migasheff'i, Jaan Aris'e, Alfred Bergel-baumi, Johannes Wabteri, Alwiine Kriija, Abo Mikkeri, Ingolf Johanneseni, Emil Larseni, Ferdinand Tuhowi ja Abo West-manni peale, kes joobnud olekus tänawal lärmittenud. R.-i.

Salaforts.

W. Ameerika tänawal nr. 9 asub keldri-poes salaforts, kusi õhtul ajal sageli täna-wale ilmutaw tuiqerdawad, lällutawad joobnud tüübid. Sarnase asutuse olemas-olemine rikub lähedal elamete inimeste rahu ja wõib isegi mõnel tingimisel hädaohit-luks saada. Tema awalikustegemine ja kinnipanek oleks waga soowitaw. — ei—

Tented maafondadest.

Wiljandist.

Noorfoo liikumine Wiljandis.

Natuke üle aasta tagasi asuti Wiljandi koolinoorfoo hulgas skoutismi heaks kihutus-tööd tegema. Nagu mitmes kodumaa lin-nas, asutati ka Wiljandis rahvuslikul alusel jefew „Noorjeppeade“ malewa. Waatamata kõikfuguste lahthelide peale noorfoo kesfel, on aasta jookfjul „Noorjeppeade“ organi-jat-fioon kaimifelefs kogufs kaitwanud, kuhu kuuluvad mõlemast soost õpilafef. „Noor-jeppeade“ organiseerimife töö eesotfas püüis algufest jiiamaani kapten Wõdra, kes nüüd „Noorjeppeade“ juhtimife ja toetamife wane-matefogule edafi andis. Korraldama komitee molitufte üleandmife puhul „Noorjeppeade“ tranematefogule, korraldafi pühapäewal, 26. märtsil „Noidu“ jelffi faalis „Noorjeppeade“ pidulif aktus. Peale ametlifu molitufte üle-mõtmift terwtas waenmatefogule efimees „Noorjeppeade“ ja andis „Noorjeppeadele“ nende koduforra ära, mida wastu mõttes „Noorjeppeade“ ülipäälif wanematefogule tä-naas ja teda elada lasfis. Kui fõif ametlif toimetuf läbi oli, pidas õpetaja J. Rattif kõne. Ta kõneles neift ideaalideft, mis

„Noorjeppead“ peawad fätte püüdma ja neift pahedest, mille eest hoidma. Aktufele oli pa-lutud ka endine koolimees ja Safalamaa lau-lik Friedrich Kuhlbars, kes loojade sõnadega noori terwtas.

Walgast.

Maafonnawalitfufe rewideerimine.

Rohalifu maafonnawalitfufe rewideeri-mine on riigikontrolli poolt ette mõdetud. Pärast maafonnawalitfufe toiflusotafonna juh-taja L. wõhi alla mõtmift hakkafid jutufd lii-kuma, nagu olla fuured raistamifed toime pandud, mis rahwa seas meeleolu wiimfe mõimalufeni ärtwel hoidis. Senini ei ole rewideerimine mingit tagajärge annud.

Lapse surufeha leitus.

Neil päewil läks politfeil korda kindlaks teha, et mõõdalainud aastal neiu M. lapse oli sünnitanud ja kõrwale toimetanud. Üle-kulamifel tunnistas M. oma süüteos üles, kuid kõrwaletoimetamift ei ole tema ife toi-metanud, waid tema ema. Wiimane seletas, et laps sünnis surmalt ja jellepärast maittis tema teda puukuuri alla maha. Maja üle tehiti protokoll ja sellele anti feadusliff fäif

—000—

Cesti maatarja laswatajate jelffi üldkoosolek

oli Wiljandis, 26. märtsil „Noidu“ jelffi faalis. Koosolekule oli kõffu tulnud hulk maatarja laswatajate jelffi liikmeid ja selle tõu poolehõidajad. Koosoleku awas kell 1 päewal jelffi efimees hr. Wirtus. Koosoleku juhata-jaks waliti hr. P. Rallit. Eelmife aasta koos-oleku protokoll mõeti muutmataft wastu. Rõ-pule jõundud tegewufe aasta aruande kandis ette jelffi eritundia hr. P. Rallit. Seltfi liif mete arm oli aasta jookfjul pea kahetõrjefes kaitwanud. Siigete hulgas oli ülefaal tegelif-tude põllumeeste fäes. Peale nende oli liif-meteks weel põllutõõloole, põllumajandufe eriteadlafi jne., aasta lõpul kogufummas üle kuuekümmne liifme. Kõige rohkem liifmeid on jelffil Pärnumaal, selle järel Wiljandimaal. Nendes maafondades on ka maotõugu farjad kõige tugevamad, wäljaarenenud ja elujõulif-emad. Aasta jookfjul on 51 majapidamifes

147 looma tõuraamatufse wastu mõdetud, — nendest 47% nudipäid. Põllufõifufi töötas aasta algul 1; aasta jookfjul on juure asu-tatud 4 põllufõifufi ja 15 põllufõifuma. Ihi-fufte pullifid on tarwitatud 100 talus 434 lehma paaritamifeks. Sarnane wäifene arm on sellega seletatav, et 50% põllufõifumadest alles aasta lõpul jõuti ellu kuthuda, kui juba paaritamifshoosag läbi oli. Paljud ihi-fufte ja jaomade pullid olid ka niimõrd noored, et maaf. kaitw. seltf nende paaritamifeks tarwi-tamift oli sunnitud piirama. Seltfi kaudu oli müüdnud liigetele edafi 59 elumafitaf. Seltfi poolt ellufutufutena töötasid 1921. aasta Pärnu-Jafobi ja Wiljandi-Pärnu kontrol-otafonnad; mõlemad muutusid aasta lõpu ifeifeiswatefs kontrollufõifuftefs.

Seltf püüdis mõimalifult fõifi maotõu-gu farjafid ja lehmi kindla farjakontrolli alla wiia, misfugune püüe ofalt ka teostatud on. Kontrollandmed ei jundaaga fõifsi maotõugu farjade faagi, anni ja toidufafumufe kõhta küllalt õiget ja ülewaatliffu pilti anda, jelft ofa andmeid ulatab weel fõijaaaj oludesje ja, teifeks, ei ole fõigift farjadest mitte terve aasta kõhta kindlaid andmeid. Olemas olema-te andmete järgi fufjuneb faagiand ja toidu-fafumuf maotõugu farjades lõpenud kontroll-astat umbes järgmifelt: kontrolli all olnud lehmade fefim. wanus — 6,6 aastat, fefim. elufastufus — 842 naela. Tarwitatud aasta jookfjul (ühes farjamaaga) 3386,3 toiduf-fufi. Saagiand — 4034,2 naela piima, 156,47 naela mõitrafwa. Sefimine rafwa fõifidamufus piimas — 3,87%. Tõupõifama-tes farjades aga fefimine rafwa profifent — 4,29. 100 toidufufufe kõhta annud 119,1 n. piima, 4,61 naela mõitrafwa.

Suguloomade müüf jelffi kaudu oli lõppe-nud aastal õige elaw. Seltf ei fufunud kau-geltki fõifi nõudmift fufuloomade järgi aga kahjuks mitte rahuldada. — Raefa aruanne mõeti muutmata fufjul wastu.

Algawal tõõaastal kamafef seltf tööd jätkata kindlasti kord algatud fõifis, ühtlafi aga ka Saaremaa ja Pefterimaa maatarjade aurimift ette wõtta, et farjaparanõustõole nendes riigiotades sellega aluft panna. Ot-hufatati pöörata põllutõõminifteeni poolt nõudmifega, et jelffile Särewere mõifa kafi-tada antaks — Cesti maatarja fufulamaa afu-tamifeks. Koosolek kaalus fõif mõimalufed läbi ja leidis, et seltf fufudaks juba tänawu kewadel tõi, mõifa majapidamift oma fätte wõtta. Tarwisminewa kapitaa liiõndamifeks

olid jelffi juhatusel aegfasti teed leitud. Are-mõifast jelffile kafiutada antud kahje normaaf-talu juurune naafokst ofufatati maafama le-pingu põhjal jelffi liifmele kafiutada anda. Kohustades teda wiie aasta jookfjul oma kõha peal korraliffu maotõugu farja fufulama afutama. 1924. aastal ärapeetamift üleriifli jelft näitufest ofamõtmine leiti wõga tarwilif olema ja kohufatati eefteifufit ja jelffi erinõu-fogu juba käesolewa aasta fufmel eefteõõdega aeale hafata.

1922. aasta fufmel ärapeetawatef juure-matef näitufest ofamõtmife korraldus jafeti juhatusje hooletfs.

Karjade tuberkulifiseerimift ofufatati fim-gimata 1922. aasta fufmel ette wõtta. Kõigi jelffiliifmete farjade tuberkulifiseerimine fõinnifs mafkuta. Karjapidajatel tulefs ainult arstliffe perfonaali fõidu. (hobufstega fõidud) ja ülespidamifekulud kõha peal kanda. Tu-berkulifiseerimata jafetud farjadest elumafif-kate muretfemife eest ofufatati teifi jelffiliif-meid hoiatada.

M. Rabin omas kõnes „Pärinus farja-parandufes“ tõi ülewaafe selle liifimufe kõhta üleülfje ja eriti maatarja parandufstõõ juu-res. Kõneleja peatas maatarja parandamife mõimalufte juures ja hindas neid mõimalufi teaduslifu pärimufe õpetufe fõifufokalt mäl-jaminufes.

Koosolek, mis ligi fuus tundi kestis, oli wõga afjalif; uufi liifmeid mõeti juure jälle üle kuuekümmne, keda fõifi kui tegeliffa farja-fafwatajaid ja maatarjapõolehõidajaid fõomi-tati. Koosolek jafitis igatufes mulje järele, et maatarja parandufstõõ kindlale alufjele on rajatud ja tegeliffude farjapidajate poolt elawat teetufit leiab.

—000—

Cesti rahwamuufseumi loterii loofimifel

pühapäewal 26. märtsil, on langenud 100.000 m. mõit pilet peale nr. 82.791; 25.000 m. — nr. 82.211; 10.000 m. — nr. 26.731; 5000 m. — nr. 48.438.

1000 m. loofid nrd: 17.160, 33.881, 54.730, 64.700, 95.253.

500 m. loofid nrd: 4831, 27.466, 53.171, 34.060, 49.569, 56.176, 66.686, 94.969, 16.998, 70.564.

Mõitufde üleülfbine nimefiri ilmub lähemal ajal ja faadetatje tellimife peale muufse-umi juhatusje poolt fätte.

—000—

Noored oma tefel.

„Uudismaa“. Noorfoo afafiri nr. 3/4.

Seltf afafirjaf on noortel sõnamabadus, mille piirid määrab kuuekümmeline toimetuf. Wastutab kõige eest Willem Ernits, kes harwa ka mõne wahemärfufe teeb. Ta mõifis neid fagedaminigi teha.

„Uudismaa“ on wõga õpetliff, enam küll õpetajatele, kui õpilastele enestele. Ka haridufminifteeniufis peaks seda hoolega loe-tama. Neift noorte kirjufutufift mõiwad õpetajad noorte waimu tundma õppida. See on aga neile, kes selle waimufatallal töötamad, wõga tarwilif.

„Uudismaa“ on üfs „noorfooliifumife“ tagajärjedest. On weel olemas ka muifd „liif-kumifif“, nagu näit. „naifliifumifine“, „tõõ-liste liifumifine“, „farakufje liifumifine“ j. m. „Liifumifine“ tefib harilifult mringi ebaloo-mulifu fõifuforra kõrwaldamifeks, wäärfeifu-kerra parandamifeks. Paraneb niifugune fõifuford täiesti, fõif fõotab „liifumifine“ mõtte.

Meie „noorfooliifumifine“ olla mõõrfilt faenatud sõna ja fõifel olla „koguni teine fõif“, kuna „noorfooliifumifif“ selle sõna tõi-fes mõttes“ meil õieti polloagi.

„Noorfooliifumifine“ üfs juht M. Juhanson, kelle kahetõimne-aastafit juubeli W. Ernits „Uudismaas“ meelde tuletab, ütleb muu fõas:

„Olen kindel, et kui meie noorfooliifumifine fõrd nii kaugele jõuab, et ka oma nime määrt, fõif ka 99% ta praegufift toetajafit waimufit hõifteeniliffe fõifaga laiali jookfemad.“

M. Juhanson mõifis oma trumpe meile näidata. Ous nad tõesti nii kohutamad?!

See, mis aulif juubilar omas artiffis noorfooliifumifje ideaalidena ette toob, on parafu wanade meeste tarkuf ja seda tunnis-tawad omaks ning mõitfemad selle eest mehed ja ka naifed, kes kuuekümmne-aastafeid juube-fid pühifitfemad. Parem ofa inimfõnnafit mõit-fef selle eest, parem ofa igafit rahwafit, ka meie rahwafit. Et fee parem ofa rahfearwuline ei ole, fee on parafu tõi. Waimliff ja humaan-let kultuuri, selle sõna tõi-fes mõttes, leidub rika wahefte juures. Ja needfi wahefed tõi-mamad wäifkift, fuurema farata, alles hiljem

õiget ja wäifiliffit hindamift leides. „Luu-li-kud“ faawad kõige kergemini kuufkaks.

Prantfufmaal ofutati inimfõnna fuuri-mate ideaalide teostamifeks „Clarte“ riifim, mis oma tegewufit wäljapõolegi tahtis lewi-tada. Sõäl ei olnud mitte alaeafifed, aga fõäl on fõif fuured ideaalid nimetatud ja weel enamgi, kui M. Juhanson neid nimetada teab.

Nagu Euroopa mõtteteadus on wiimastel negadel jälle waimu materifa üle, majandus-liffe ning tehniliffe kultuuri üle walitfjafis kuulutanud. Üff idealifmi mõidufje, üff waimliffe kultuuri mõidufje on jälle kaitwa-mas, aga fee ei moodufsta mitte üff, „liif-uma“ koolinoorfoo ideelfit fõifu, fee on ka tõi-fafwanute ja wanema põlwe aateline wara.

Parafu ei juhi maailma poliitiffat, ma-jandusliffi ja ka waimliffit elu mitte mõttetead-lafed, humaanfjed idealifid, waid praktiffifed majanduspoliitiffamehed. Nende fäes on ka mõimufabinõud. Rahwufwaheliffit poliitiffat tehafje ifka weel faladiploomaatia teel, wäiferahwafid rõhutafje ifka weel, wõi kafiutatfje rõhuda. Ülefokufit ja õiglufetufit leidub igal jammul.

Oletame: olemes fuured idealifid, meie ei jaffi seda kõife, meie ühifneme, ifume noad ja oad terawaks, feame eneste juures üle õõ ife kõige õiglufema forra fõife ja kafiune seda-fame ka mujal teha. Kas olefifime enestega fõif wõga rahul?

Rõifige Wene enamlaste fäeft. Nad on selle afja läbi teinud, aga nad ei näi enestega ifegi täiesti rahul olewat.

Oletame, meie ei tunnistata wägimalla abinõufid ideaalfje ilmaforra teostamifel. Sõ-namõõgaga ja waimufilbiga tahame fõif üle-fõitu maa pealt ära pühifida.

Sga rahwa raamatute hulgas on hiigla hulk niifugufi, mis idealifmi jutufatamad. Pea igas majas on uus testament, wanaga ühes mõ ilma. Uues testamendis on idealifim, altrufim ja humanifim, mida rafke üle trum-bata. Ifeäranis neile, kes mingifugufit wägi-walda ei tunnistata.

Mis ma sellega õelda tahan?

Et idealifim — ja ideaalid, nagu seda M. Juhanson noorfooliifumifjele fõifis fõas, fuf-gugi niifugune afi ei ole, mis kedaigi hõifteeni-liffit fõifendama wõifis wõi ära peletaks.

ümberpöörduft — fee mõifis paremaid wanadest lähedale tõmmata.

M. Juhanson toob näitufe, kus meie wanem põlv, nimelt meie afafirjandus, oma kõhufit ei olla täitnud. Seltfedes ilmunud teade:

„London. Raadio. Michall Fitzgerald, üks neift ühefteifufumifneft näljafarkeifjafit fuf-feinift, kes Corki wangimajas fõinni ifturnud, furi eila õõfel oma näljafarkeifji 68-mal päe-wal. Ka ife teife näljafarkeifji furma on 24 tunni jookfjul oodata. G.M.“

Cesti lehed toonud selle teate „fuurima fõidamerahuga“ ära, keegi pole fõnagagi afja hindanud.

Cestis ei leidunud tõõpõoleft ühtki, nii naidufi afafirjaniffu, kes tarwiliffeks olefs pi-danud selle hõifgawa enefefõhwerdamife fäffile weel omalt poolt lamentatfioonid juure lifada.

Õpetatana olefs ma selle loo, rahwafte ifeifeiswufe mõitlufest rääkides, ette lugenud, ja ma ufui, ka iga wiiteifufumifne-aastane olefs ilma kommentaarita selleft aru faanud.

Wõi olefs Cesti ajalehed protesti pida-nud awaldamata Ingiliffe walitfufe wastu? Meie teame, kui kaugele meie fuurtõifid lafe-wad.

Alond George ei loe Cesti lehti ja Ingilis-maa ei lõõks meie protesti päraft wärfema.

Siiski, M. Juhanson kirjufut, mis kõige küpfem selles „Uudismaas“, on wõga rõi-mufaw wanemagi põlwele. Sõäl featatje noortele ideaalid, mis wanad, aga ifka uuefs jäänud, mille eest aastatufhanded mõideldud, aga mille eest weel paljud põlwead peamad mõitfema. Mis aga kõige rõõmufatam, fut-futatfje noori üles neid teostama. Koodan, et kaitwaw põlv neid paremini teotab kui meie. Seda nãhes ei haffa aga wanem põlv mitte „hõifteeniliffit fõifendama“, — enam rõõmu päraft hõifstama.

„Uudismaad“ lugeses unufat afuti, et seda õppurid, koolilafsed kirjufatamad. Nad räägimad fagedafsti nii õpetliffult, et imestab, mis nad koolis õpimad, aga mitte ei õpeta. Nii kirjufab S. Walbas omas artiffis fõas-watamifist ja õpetamifist:

„Õpetuf ei tohifis fõifndida mitte ainult mefaniiliffena eestfama täitmfena, mis on hõifstil kroonu poolt ette kirjufet. Õpetuf an-ginu nii, et fee ei olefs baljos „fõawade“ täit-

mine, waid mille fõigamad juured olefs afjas enefes, ka mõttes.... Õpetaja olgu teadliff ja kindel omas tahtfifas, kus ta kindlasti teafs, uidas ja mida ta fätte tahab faada ja kui alju mõib noorele enefefawaldamifeks waba-dufit anda. On mõõda afjad, kus toideti end fõifufugu tumedufiga, kus fäideti kãfke ainult selle tõõtu, et fãfjafia oli õpetaja.

Kui on ifks kool, fõif walitfegu fõäl ka ainult ifks kindel metood, muifu muufimwad ka kõige ilufamad ja ideaalfemad ideed ofje-fõhe tõõdfegawafis, tafistawafis. Ufui, et keegi meie ajal, kus liifhifed ifeifeiswufe pãe-mad on küllalt felfgelt ära näidatud, et meie tulewifu teed on hõõwis teifed, kui olid nad endifel ajal, ei haffa ifku ifteadufufe täht-fufe wastu waidlema.“

Kui meie ei teafs, et „Uudismaas“ õppu-rid kirjufatamad, fõif mõifime armata, et S. Walbas on mõni fefminari õpetaja wõi di-rektori abi. Olfefin mina haridufminifster, ma fõaffin Waldafje kõhe kõha peale, kus tal mõimalif olefs oma laialifsi teadmifje peda-googifas ja didaktifas meie nõrgalt ettemal-mifstatud õpetajafje edafi anda. Wãhemalt õpetajate fuweturfufte lektorifis peaks ka fut-futama.

Mitmeft kirjufutufit fãif punafe joonena fãibi rahulolematuf õpetajafega. Nii põlatud iui tõõliffele tõõandja, nii põlatud on õppu-rile õpetaja. Saad mulje, nagu olefs fee aja-firi rõhutute hãälefandja, kes mõitflef rõhu-jate wastu. Siin rõhutu — fõäl rõhuja. Oefliffufit ei ole:

„Wãhe meie ja nende (j. o. õpetajate S. M.) wahel on ääretu fuur. Mãiffe, et mõif-fime ifhes töötada, aga aeg on näidand, et fee mõimata. Mõime küll ifhesfõõs ilufajid fõnu teha, aga kaugealame ei jõua. Meie eefliffit ega eefteefliffit tafafinda ei jõua kaitwatajad tõsta...“ jne. (Zimar Meimani kirjufutufest „Koolinoorfoo waimline nãrbumifine“).

Rõõmufatamal wiifil piifufatamad õppurid ka endid oma nõrfufte päraft ega falga wãär-nãhufi omanõhufeliffis elus.

„Mõifine kurbus meie hingemaal... Seda tunnufwad need, kes aru faanud noorufe püü-teft, hingefelufit, fõifel felfje noorfooliifumife mõiste. Kuifd neid on wãhe. Noorufugu, kes ei taipa, mis on noorufe mõimas liifumifine, kes

Ne'jas liikelise töisturle kongress Tartus.

(Järg.)

Tööstuse peal asuvalte maffu küsimus.

Enne küsimuse arutamisele asumist kannab Herranberg Tartust lihtselt reteraadi ette, milles ta rõhutab, et maffetööstus ei saa kuidagi praeguse puhtafu maffu seadusega leppida, sest et see ebadiglaselt jaotatud on. Ei tuleks ka tulumaffu väljaarvamise juures tööstodades olevaid õpilasi kui tööstu arvesse võtta. Kõneleja leiab, et maffumääramise komisjon mitte dieti maffusid ei määra ja nõuab selle poolest parandamise ettevõtmist.

Maielesed tööstuse peal asuvalte maffu küsimuse üle seaduse mõrdele-mi fana ja maffuvalat laialt. Peaegu kõi kõnelejad toonitavad, et meie felf- ja maffetööstus väga suure maffuforma all agab. Raemati selle üle, et ärimaffu seadus mitte ajafahane ei ole ja et tulumaffu seadus puudustega seotud. Töösturitel mõetavot kahetõrdeit tulumaffu jne. Prof. Rin efines mõlema seaduse-eelndu kohta, mis nüüd juba Riigikogule edasi antud, põhjal-kuma seletusega, näidates, et riik siin parandusi ette on võtnud ja sel teel töösturitele vastu tulnud. Teiselt poolt on siis maja, et ka töösturid maffufusele vastutulelikkust üles näitaksid ja oma fiseletuleid dieti üles annaksid. Nimeit fergus läbirääkimistel, et nii mitmedki meie tööstuse ettevõtjait kahetõrdeit roamatuid peavad, f. o. oma ja maffuinspektori jaoks. Viimaste abil fatusatse siis oma diget äriteisu ja läbifaiku maffuinspektori ees mähendada. Maffuinspektori ja ühe maffude määramise komisjoni liikme, kui töösturite ehitaja, seletuse järele tulevat niifuguseid juhtumist diige palju ette. 80% töösturitest pidamat ainult maffuinspektori jaoks ärraamatuid. Ei ole siis ime, kui maffuinspektoriid hädas on ja ei tea, kuidas maffusid dieti määrata. Kui mõnele ülijuur tulumaffu maffest määratud, siis on siin fagebafit küll töösturid suurelt ife felles füllid. Läbirääkimiste lõpul mõeti järgmine resolutsioon maffude kohta wafu: Ärimaffu seadust läbiarutades leiab kongress, et liidärimaffu kui parallelmaffu ülefahufuseit tööstuse peal lafuf ja ära fofatada tuleb. Kui selle seaduse põhjalit walfatõetamine rutulielt läbiviidam ei ole, palub kongress uuesje, Riigikogule efitatud

seaduse-eelndusse, punkt fisse mõtta, mille järele: 1) tööstuse ettevõtjate, kes tegelikult juhatawad, pall tööstuse ärimaffust maffa armatafse ning 2) ettevõtjate, kes ainult ühe õpilafega töötavad, äritunnistuste mõtmisest wabastatud laafs, suurema fogu õpilafte juures aga õpilasi pooleks tööstuuf loetaks. Enne kofooleku lõppu mõetaks weel

haigefassa maffu küsimus

üles. Herranberg-Tartust awalbab armamist, et maffetööstus sellest maffust waba peaks olema. Tuleks sellekohane seadus wafawalt ümber muuta. Ehf kõige wähe-malt peakid haigefassa juhatafust ka töös-tuse ettevõtjad proportionaalfelt efitatud olema, mida praeguse seaduse juures mitte mõimalik läbi wiia ei ole. Herran. Rõnifon leiab haigefassa farmiliku olewat, muud kui maffetaw profent peakf juurem olema, et töösturitel haiguse wõi õnnetufo fofat enam eraldi maffusid ei tuleks kan-da. Eõnafoomijaid on weel palju. Et aeg hiline, siis liifatafse wafelufed järgmifeks päewaks edaji.

Lõuna wäheajal tehti kongressifit õfamõt-jateft ühine pillistuf.

Kongressi kolmas päew

algab pühapäewal, kell 10. Jätkatafse wafelufi haigefassa üle. Peajõontes tuuafse fama maffetif ette, mis eelmifelgi päewal. Märgitakse weel ära, et töölifed haigefasafat fagebafit fufjafit farmitawad felles mõttes, et nad fassafit toetufit faades tööle tulefuna wifwitada püüawad. Mõetaks wafu resolu-tsioon: Kongress haigefassa praegufit korraldust ja uut seaduse fawu ära fuulates, wõttis järgmife resolutsiooni wafu:

1) Haigefassa-seadus tuleb nõnda muu-ta, et selle juhatafust ofa mõtawad töölifed ja tööandjad ühemõrdifelt ja peale selle üts liige haigefassa arstide poolt, nõndafama ka remisjoni-komisjoni.

2) Haigefassa maffud tulewad nõnda määrata, et sellega fofutud oleks fogu arfifit abifandmine nii töölifte kui ka nende pere-kõndadele, famuti ka palgamafamine haigufe puhul, ilma et tööandjatel peale selle enam mingifuguseid muud lifafofufufit kan-da oleks. (Järgneb.)

Maieemil'e ühistegewuse se efi peafkofolet 26. märtsil.

„Ühistegewus kui teadus ja ülikooli õpe-aine“.

(Dokt. W. Rõpp'i kõne).

Ühistegewusline liikumine ulatab umbes sada aastat tagasi, see on lühike aeg, kuid sellelgi aja jooksul on ta suurelt edenenu. Ühistegelised kollektiivid olid küll juba eel-fajal linnadeski, kuid need kandfid fimmiste ringide laabi. Ta fai algufe Inglismaal, kus töölifed ühinesid kapitalifilife fofa wafu wõitlemifeks, peagi lagunes ta ka Saffa-maa maffepõllumeeste fefel laiali, ning omandas kindlama fuju jia, kui talie teaduslik alus pandi. Wajaoofufi lõmbas ta enefe peal ka intelliqentif tähelepauu, ning tungis lõpuks ka ülikoolidesse, algufes küll kõrwalife õpeainena. Kõrgemates põllutõõ ja faubandufkoolides hafati teda täisõiguf-life õpeainena minewafe aastafaja alaul õpe-tama ja fakesol. aastafaja alaul päfes ka ülikoolidesse teadusliku õpeainena. Halle, Bonnif, Berliini ja Rõnigfbergi ülikoolides korraldati põllumajanduse felfkfoonide juures ühistegelifed seminarid, kus wäga heade tagajärgedega töötati. Wenemaal ei päfenuid ühistegewus küll ülikooli, kuid leidis fiffit küllalt pinda. Soomes on ülikoolis mõimalik ühistegewuseft efkame fooritada, fuigi ta praegu õpeainena farmitufel ei ole, nagu ennem. Efiulifelt tõufes küsimus, misfuguseid uurimife metoode wõib tema juures farmitada.

Rahwamajandus põhjeneb deduktifmetel uurimifemetoodidel. Induktifmetet metoodi on mõimalik farmitada majanduspoliitilife küsimuste uurimifil — wõib fuffatifikale rajada. Ka ühistegewufit wõib fuffatifikale peale põhjendada, peale selle on tal kindel ajalooline alus ja suur hulf elufogemufi farmita-da. Ühistegelife afutufte fogemufed faa-mad ülefõidifelt tuttamaks, fefit neil pole äri-foladufit. Kell põhjufel fõlbab ühistegewus puhitadufilifina õpeainena ülikoolidesse, kui induktifmetele uurimifemetoodile wafamaine.

Kõige foomitamam on ühistegewuse õp-pimine faubandus- ja digusteaduse üliõpi-laftele, fefit nad on juba õppinud neid at-neid, mis ettevõtmistajateft ühistegewuse

teadufele on. Et aga eriteadlased rohkem wõifid ainesse fuweneda, felleks korralda-tafse kõne- ja wafelufkofoolekuid ning afuta-tafse lugemifetuba.

Tegelikus elus läheb ühistegewuse tea-duse tundmist kõige rohkem faubanduftead-laftele ja agronomifdele farmis. Efiimesi wafawad pangad ja majandusühifufed, tei-fel wafaneb lai töõwõli maal rahwa fefel töötades. Sunduflik õpeaine on ühistege-wus ka maffatadlaftele, neilgi tuleb tege-lifus elus palju foffupautumifit rahwaga.

Kui ühistegewus laimalt pinda leiab siis faawad nii mitmedki felfskõndlifed pa-hed faufamifeks, ei püüta enam fuurt fofu faada, õpitafse üksteifelt paremini aru faa-ma. On täiefti parteidemaheline, erapooletu ala. Ta õpetab inimeft tööle ja hafitab farmififfilife riffakfiamife mõtted.

Ühistegewus on feda wäärt, et teda tea-dusliku õpeainena ülikoolis õpetatafse.

Läbirääkimistel annab kõneleja seletuf: paljudel üliõpilafel ühistegewuse kohta fä-wafele küsimustele.

Selfi tegewusfawafit rääkfides tuuafse ette tagurpidimifet meie farmitajate, wä-felafenu- ja piimafühifufes. Farmitajate-ühifufed tegufufid fõja ajal elawalt, kuid wif-mafel ajal firatfema hafanud. Raenu- ja hõnuühifufed on wiimafel ajal affiapanka-defs ümbermuudetud, piimafühifufest jaid paljud fõja ajal pankrotti. Akadeemilife ühistegewuse felfi ülesanne oleks neid ühis-tegewuse afafit elustada. —st.

Gesti ja Lätt.

„Wõrien-Reltuna“ 20. märtsil kirjufabf kes praegufel ajal Gesti ja Lätis reitib, peab imetama, kui maffa nende naabrfiffide oluf üksteifelt eraldumaf. Wõhufeks fellele pole mitte ainult wifratifikufed, waid ka lahufuminemad elufinamifed. Kõige pealt oleks nimetada agraarreformi, mis Gesti teoreetilifelt hoois laugemale läheb, kui Lätis, kuid mida Gesti palju jä-relmõttifumalt teostatafse. Sel-le afjaloos haid taqajafat Gesti elus pole rafse määrgata. Kui ka Lätti ja Gesti maa-reformi kohta weel mitmelugufed armamifed wõiwad walitfeda, siis mis aga faubandus-ellu puutub, on Gesti feifuford fangelt pa-rem kui Lätti oma. Efiimeses joones wõib Gesti elawat tranfiffaubandufit määrgata.

Kuid peale selle peab ka Gesti maffufuse maffiffiliku tollipoli-tifat meele tulefama, mis fiffse-ega wäliawefole ülefamata raf-fufit ei tee. Niffatf Tallinna tules peab imetama elawa faubanduftegewuse üle mis Tallinnas walitfep: Sadamas on pea fiffi-de maade laenu antruf, wõdrastemafad on täis ja restorantides fefel elu, wafandina Niffa tühjufele ja wafufele. Peale selle tor-fab filma nähtus, mida teistes idapoolifetes riifides ei näe: Tallinnas ehitatafse maju; famal ajal parandatafse hoolega lõife feda, mis laqumenu. Ei faa fofata, et fee üts fef-gemafest majandufelu termenemife märki-def on. Praegune Gesti parlament juhif oma tähelepauu peafafalifult riigimajandus-elu ülefefitamife peale. Walitfuf tugenef kolme tugemama erafonna, põllumeeste-, rah-wa- ja töõerakonna peale. Wiimafel ajal on määrgataw wafolu maffufuse ja parlamendi mahel. Zfeärans heidetafse wafaminiftrile Wiipile ififfiliku poliitiffategemifit etle. Tema näib ka wiimafel ajal efielungingwa faffamaf-tafe poliitiffa ülefõmõtja olewat, mida arwa-tamõfti Põola-Prantfufse fepifufst-iga ühen-dufesse tuleb faada. —G.A.

Teater ja muusika.

„Estonia“ teater.

Täna, fefknädalal, „Mängufõrgu“. Gõu-me pr. Silma Rantafje teine külastafgu eten-bus „Aleksandrine“, draama 5 wafufes Tolstoi romaanif järele. Räftejuft pr. Rantafnen.

Teatribüroo.

Dramateater.

Täna 29. ffp. rahwafenbufeks: „Lule ja wereg“. A. Tammann'i näidend Mahtra fõja päewifit, 6 pilbis. Mguus fell 8 õhtul. Reedel, 31. ffp. fofilõpilaftele „Safar ja Meopatra“.

Teatribüroo.

Prof. Ramuli loeng.

Kõrgema muufikakooli profefori Ramu-li teine loeng, aine üle „Muufika ja elu“. „Estonia“ fofiffertafafis, on nefjch. 30. märtsil, (mitte aga 31. märtsil, nagu fuulu-tatud oli).

Kontfirtbüroo.

Otto Hermannif helitõõde õhtu.

Fefknädalal on „Estonia“ kontfirtfaa-lis Otto Hermannif helitõõde õhtu. Gesta-was on mitmed suuremad fuimfoonilifed heli-tõõd, milledest efimeft fofda ettefandele tule-wad fuimfoonilifed poemifd „Sommit“ or-feftrile ja orefile ja „Wõitja fofutulef“. Rer-gema fiffuga helitõõdest on eefkawas „Souve-nir de Reval“ orfeftrile ja kandlile ja „Sere-naad“ fefpillide orfeftrile. „Wõitja fofu-tulef“ on autori poolt Gesti wabariigile pü-bendatud ja ta fifu on järgmifelt ära täh-en-datud: Linnedas, furutud meeoleolu ootab fõdur tulewaid fuimfufi. Ta wafmistab en-nafit wõitfufeks maenuliffude wõimude waf-tu. Mguab wõitlus, mille wõiduriffa lõpu järele fangefane fofu jõuab, kus teda faunib fõdumaa helid wafu mõtawad. — Kontfirt-bis on faaftegewad hra A. Rapp oreli-afas ja „Estonia“ fuimfoonif orfester. Ju-hatab autor.

Noorte näite- ja muufika felfis „Linda“

Korraldab 1. aprillil f. a. „Wälifit“ ruumifes, Lai t. nr. 5, pidu-õhtu. Gefkawas efineb felfs näitemänguga „Wigurimant“, jant fofmes waatufes, eefitanud Triffjarm, mida õpi-tud fawemat aega hra A. Riffi juhatafuf, ja mida mõni aasta tagafi „Estonias“ mit-mel fofat mängitud.

„Wigurimant“ tegewus fünnib ühes promifis linnas ja annab piffit üheft tõufiku eluft; on afgufet fumi lõpuni pöõrane nali.

Tegelafed mängus on dofforid, adwofat, linnapea, linna nõunifud, näitlejad, kooliõpe-tajad, rahwas, muufika jne.

Juhatus.

Raimund Kulli au-õhtu.

Gra Kulli au-õhtu kontfirt pühapäewal „Estonias“ oli muufikaline fuimmus nii-hästi programmi kui ka felle täitmife poe-left. Berlafja „Symphonie fantastique“ ja Richard Straussi „Till Eulenspiegel“ on heliteofed, nagu neid Tallinnas ainult erandlifelt on fuuldud, eriti oli „Sympho-nia fantastique“ efimene fofd fiin ette-fandele tuffa, fefit ta nõuab nii fuurt orfes-rit, nagu meil hariffilult ülewal pidade ei fuudeta. Gra Kull ei olud wafamata fufude eefi tagafi fõhfunud ja taqajärg oli, et tõepoolest farmidafit muufikat fuulda faa-di. Ettefandef jai kõige parem mulje. Zfe-ärans fufure hufitufega fuulati „Till Eulenspiegel“, mida üts Saffa armuftaja afgufega on nimetanud „kolofaalfeks or-feftrinaffafeks“.

Gra Kull fai kui õhtufangefane tormi-life auawafufte ja faunite annetufte oia-lifeks, tänuafheks waemarfiffa töõ eefi, mis ta ifeärans fakesolewal hooajal Tallinna muufikaelu riffatamifeks teinud.

Soliffina efines hra Bief Rahmaninowi 2. Klawerifofifferdiga, mille ettefanne kan-dis fuure ande ja hea tehnikat märfi.

Kurfid.

Tallinna kõrje kurfijedel.

28. märtsil 1921 a.

Palkmüts	Tehtud	Õhtu	Wõljad
100 Naefterling	1504—1503	1500	1504
1 Dollar	—	341	344
100 Saffa riigimark	100—102	100	102
100 Soome mark	705	700	705
100 Rootsi krooni	—	8925	8975
100 Daani krooni	—	7225	7275
100 Prantfufi franki	—	9075	9100
100 Hollandi gulden	—	12300	12300
100 Eesti ruula	—	130	135
100 Saffa-Soomafiffa te.	—	600	610
1 Ruula ruula	—	165	—
100 Sefwestfiffa franki	—	—	—
100 Wõra krooni	6075	6050	6100
1000 Soome ruula	—	—	—

ETA. Niffas, 28. märtsil. Nta. Kur-fif. Naefterling 1125, dollar 257.20, Prant-fufje frank 23.25, Rootfi kroon 67.25, Norra kroon 45.75, Daani kroon 54.50, Hollandi gulden 97.25, Saffa riigimark 0.76, Soome mark 5.41, Gesti mark 0.75, Põola mark 0.08, Zfheho-Soomafiffa kroon 4.69, Rätti 5% laen 105, 10 fuuldrubla 1250, Belgia frank 21.50, fuulfrank 50.00.

ETA. Berliin, 27. märtsil. Kurfid. Naefterling 1483.50, dollar 338.16, Gollan-di guldenid 12.762.20.

ETA. Stofholm, 27. märtsil. Kurfid. Riigipank noteerib täna: Dollar 3.83%, naefterling 16.80, Saffa riigimargad 1.16, Prantfufje frangid 34.70, Belgia frangid 32.50, Gollandi guldenid 145.00, Daani fr. 81.50, Norra kroonid 68.25, Soome margad 8.05.

Wafutaw toimtaja: Sõh. Wiif. Wäljaandja Wäljufuf „Teataja“.

Estonia teater

Reedel, 29. märtsil

"Mängu võrgu"

Alja-taja ja 3 mürgelise Toni
Jäpetoweni ja Carl Matherni
järele lohalitadesse oludesse
kohendatud Wili Mahilas.

Algus kell pool 8 õhtul

Reisipäeval, 30. märtsil

Dr. Hilma Rantase tšalas-
tšaga etendus.

"Ülestõusmine"

Draama viies waatuses Tols-
toi romaani järel.

Räitejuht: Dr. Rantanen.

Algus kell pool 8 õhtul

1036

Draamateater

Kolmapäeval, 29. märtsil

Rahwastendufets

Sule ja merega.

H. Tammani näidend

Mabira idia päiwilt

6 pildis.

Algus kell 8 õhtul

Reedel, 31. märtsil

Kooliõpilastele.

Bernhard Shaw

Gäfar ja Kleopatra

1. ja 2. jagu

5 waatuses, 8 pildis.

Algus kell 8 õhtul

Pühapäeval, 2 aprillil

Lastetendufets

"Reis õnnemaale"

Richard Lebermanni lastelo-
mööbia, 6 pildis, laulude- ja
tantsudega.

H. Sunne lastwaatusel. Uued
dekoratsioonid H. Suutandi
waltmistud.

Algus kell 8 õhtul

Pääsetähed eelmiselt lga päew
kella 11—1 e. l. ja 5—8 õhtul
Draamateatri kassas.
1025

Estonia kontsertsaal

Tallinna kõrgema muusi-
katooli professor

M a m u l' i

loengud

aine üle

"Muusika ja elu"

Teine loeng neljapäeval, 30. märtsil
(mitte 31. märtsil) kolmas loeng
esmaspäeval, 3. aprillil

Algus kell 8 õhtul

Pääsetähed: pörandal 100, 75,
50 m. röödul (kooliõpilastele)
20 marka.
1035

Dr. Rubanowitsch

Sugu- ja rühmitajused.

Kõnetunnid

10—12 ja 5—7.

Harju tän. 24.

1014

Ammaemand

Mender

M. Pärnu maantee 19, krt. 8.
1016

Raamatupidamise

kurfused

6. Pärnu mnt. 16

Kõrvaldusekri osakonnale.

Hans Margens.

794

Äririium

välja kirjuda

tehtavina lähedal. Pakkumised
saata kuni 1. apr. krt. "Postile."
1041

Rosalie Greimanni

isikukunniustus on kaduma läinud,
mis maksusetaaks tuleb lugeda.
1039

Radunub

Aleksander Tark

isikukunniustus maksusetaaks
tunnistada. 1038

Estonia kontsertsaal.

A. BOROWSKI

2-ne klaveri õhtu

1083

Esilawas: J. Brahms, Schubert (Eist), R. Metner, S. Prokofjew, M. Striabin, Fr. Liszt j. t.
Algus kell pool 8 õhtul. — Piletite eelmiselt Estonia teatri kassas. —

Estonia kontsertsaal.

Reisipäeval, 4. aprillil

Tuntud Metropolitan—
(New-York), La Scala
(Milano), S. Carlos (Eis-
fabon) ooperi lauljanna

Uno Meitschit'i

(kontra-alto)

U n n e
laulude-õhtu

Klaweril hra Mamontow

Esilawas: Händel, Beethoven,
Gretzi — aariad; Schub.-rt, Schu-
mann — Olinta, Rubinstein,
Scherepita, Rimski — Korjakow,
Tanejew j. t. laulud ja romansid.
Algus kell pool 8 õhtul.

Pääsetähed 50—350 margoni eelmiselt
Estonia teatri kassas. 1034

Inventuuri puhul, reedel

31. märtsil on

T-Ü. „OMA"

kauplused finni.

1042

Suhtus.

Teadaanne.

Rütteainete Reffkomitee liitwiderimise komisjon müüb
awalikul suuõnalisel enampakkumise teel 10. aprillil s. a. kell
10 hommikul Tallinnas, Rütteainete Reffkomitee ruumides, Meri-
puistee nr. 15, Wõsu - Pedaaspa - Tapuria randades olewad
umbes:

892 j. s. põletispuid
4224 tükki männa- ja kuuse-
palke. 1045

Enampakkumisele osawõtta soovijail tuleb enne pakumist
tautsjonis kisse maksta 10 prots. alghinnast. Pähemaid teateid
müüb saada Rütteainete Reffkomitee liitwiderimise komisjonist.

Kes ühe kabetordse elumaja
peale, mis Tallinnas asub, oma
tulul kolmanda korrast soowib
ehitada, saab selle

korteri

mitme aasta peale õige wäikese
üüri eest. Pähemaid teateid saad
Sauna tän. nr. 8, krt. 3,
kella 5—6 õhtul.
1043

Kalossid

on praegust kohale
jõudnud (igas juu-
ruses)

H. Sobowitshi
juures Wiru t. 7.

Seedeministeerium palub seda

1087

A. Unt'i nimelise instit.

kes käesolewa aasta jaanuarikuu lõpul pikema kirja
Seedeministeeriumi nime peale Pärnu-Tallinna raudteel
walitsewate wäärnähustate kohta saatis, isiklikult Seede-
ministeeriumi ilmuda, eht, kui see elukoha lauguse tõttu
wõimata, siis oma täielik aadress ministeeriumile teatada.

Müüakse ära

enampakkumise teel

Sõjawäe Toitusladudes S. Baterei mülitä
nr. 13 3-mal aprillil s. a. kella 12 ajal
päewal 182 puuda alawäärnusliisi
heeringaid ja 67 puuda ala-
wäärnusliisi kilusid.

Sw. Toitusladu

walitseja Raus.

1004

Rütteainete Reffkomitee Liitwider. Kommisj.
müüb awalikul enampakkumise teel esmaspäewal, 10. aprillil s. a., kell 12
päewal Pärnus, Pärnu Maakonna Wolinitu kantsleis, Pühawaimu uul. 9,

põletispuid

järgmiselt:	raudtee ääres 72 ja 74 wersta peal umbes	5 1/4 tant silda,
	Surju jaamas	534 1/2 "
	Sigaste jaamas	285 1/2 "
	Wastkääma jaamas	166 1/2 "
	raudtee ääres 92 ja 93 wersta peal	40 1/2 "
	Sindi raudteeharu ääres Sindis	237 1/2 "

ja teiwaid ning latte järgmiselt:

	Woltweti Rutja metšas umbes	2411 teiwast,
	Ritšingi Uitšoo metšas	3024 "
		4717 latit

Pakkumisele "osawõtjatel tuleb enne" pakkumise algust, selle kindlustuseks,
10 protsenti pakkumise algushinnaks kisse maksta.
Pähemaid teateid saab Pärnus, Rüttekomitee wolinitult.
Pärnus, 27. märtsil 1922. a. Nr. 647.

1046

Rütteainete Reffkomitee

Pärnumaa Osakond.

L. S. "Kinele" trükk. Tallinnas

Balata = masinarihme

998

DICK'S ORIGINAL
BALATA
TRADE MARK
CE. CANVAS BELTING

F. Badendiek & Co.
Tallinn, Pilt tän. nr. 43. Rõnstr. 11—38.